

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
103 33 Stockholm

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2012-704-STA

ER REF FI2012/3270

Regler om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister

2012-11-23

ESTABLISHED 1668

Riksbanken välkomnar förslaget att komplettera EU-förordningen om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (EMIR). Det är enligt Riksbanken väsentligt att klargöra Finansinspektionens ansvar och befogenheter avseende centrala motparter och transaktionsregister i relation till förordningen. Riksbanken menar dock att även Riksbankens förhållande till förordningen bör tydliggöras. Riksbanken föreslår vidare vissa ändringar av den föreslagna lagen och vissa förtydliganden av förhållandet mellan EU-förordningen och svensk rätt.

Synpunkter på den föreslagna lagen

Förordningen i förhållande till annan svensk lagstiftning

Svenska myndigheters förhållande till förordningen: I den remitterade promemorian framgår det hur Finansinspektionen förhåller sig till förordningen. Det vore dock värdefullt att även andra svenska myndigheters förhållande till förordningen klargörs då fler myndigheter än Finansinspektionen kommer att beröras. Till exempel kommer Riksbanken vara medlem i tillsynskollegium vilket gör att vissa bestämmelser i förordningen även gäller för Riksbanken.

Ändringen av direktiv 98/26/EG: Enligt förordningens artikel 87 ändras direktiv 98/26/EG med avseende på säkerheter i samverkande system. Riksbanken anser att det vore värdefullt om det framgår av förarbeten varför den direktivändringen inte kräver någon följdändring av svensk rätt.

Annan lagstiftning: Riksbanken anser att det hade varit värdefullt om det framgått tydligare hur förordningens krav förhåller sig till annan svensk rätt än de som tas upp i den remitterade promemorian och följaktligen om dessa kräver eller inte kräver några följdändringar av svensk rätt, t.ex. hur konkurslagen (1987:672) förhåller sig till förordningens artikel 53.

■ Datum då lagen träder i kraft

Enligt den remitterade promemorian framgår att den nya lagen ska träda ikraft senast den 1 maj 2013. Riksbanken anser dock att det vore värdefullt om Finansinspektionen kan utses till behörig myndighet vid en tidigare tidpunkt i t.ex. via en regeringsförordning.

Särskild avgift

Enligt artikel 12 i EU-förordningen (EU) nr 648/2012 (hädanefter refererad till "förordningen") ska medlemsstaterna införa bestämmelser om sanktioner vid överträdelse av bestämmelserna i Avdelning II i förordningen. I 2 kap. 1 § i den föreslagna lagen med kompletterande bestämmelser till förordningen införs bestämmelser om en särskild avgift. Riksbanken föreslår två ändringar av den bestämmelsen; en avseende dess utformning och en avseende tillgängliga sanktioner.

Bestämmelsens utformning: I den föreslagna bestämmelsen är det oklart om det enbart är de förhållanden som är uppräknade i 2 kap 1 § (t.ex. att inte överlämna OTC-derivat för clearing hos central motpart) som sanktioneras eller om även de preciseringar som finns i förordningen (t.ex. artikel 4) ska beaktas. Riksbanken föreslår därför att bestämmelsen ges en tydligare utformning. Ett alternativ skulle kunna vara att göra en närmare koppling mellan lagtexten och förordningen, t.ex. genom att i exemplet ovan använda följande formulering: "inte överlämna OTC-derivat för clearing hos central motpart enligt artikel 4".

Tillgängliga sanktioner: I 2 kap. 1 § första stycket 4 föreslås att Finansinspektionen ska kunna ta ut en särskild avgift av den som åsidosätter skyldigheten att inte införa lämpliga riskbegränsningstekniker (artikel 11 i förordningen). Förslaget ger intrycket att detta är den enda sanktion som är möjlig för överträdelse av detta slag. Riksbanken anser att det bör tydliggöras att alla de former av sanktioner som framgår av t.ex. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:298) om värdepappersmarknaden ska kunna tillämpas. Sanktions-bestämmelserna i dessa lagar är mer flexibla i och med att Finansinspektionen till exempel får förelägga institutet att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen. De mest långtgående sanktionerna enligt dessa lagar är återkallelse av tillståndet.

Ett exempel där behov finns att kunna utkräva striktare sanktioner är vid överträdelse av artikel 11 eftersom sådana typiskt sett kan äventyra stabiliteten på den finansiella marknaden. Finansinspektionen bör exempelvis kunna förelägga en bank att upphöra att ingå OTC-derivatkontakt som inte riskhanteras enligt förordningen. Riksbanken anser därför att det för banker, värdepappersföretag och sannolikt även för andra finansiella motparter bör framgå att de sanktioner som anges i den relevanta rörelselagstiftningen gäller även för överträdelse mot artikel 11. Detta skulle inte strida mot förordningen då förordningen säger att sanktionsmöjligheterna ska inkludera *åtminstone* administrativa avgifter.

I det föregående har vi enbart behandlat överträdelse av artikel 11. Motsvarande ändringar kan för de finansiella motparterna med fördel göras även för överträdelse av övriga relevanta artiklar som nämns i 2 kap. 1 § i den föreslagna lagen.

Bestämmelsen i 2 kap. 1 § bör dock vara tillämplig på de icke-finansiella motparterna.

■ Tillsyn

I 4 kap. 1 § i den föreslagna lagen föreslås att Finansinspektionen i tillsynen av aktörer som bedriver tillståndspliktig verksamhet får *förelägga* någon att lämna information etc. i tillsynen av att bestämmelserna i förordningen följs. Riksbanken förutsätter att detta inte inkluderar Riksbanken.

Riksbanken föreslår att bestämmelsen delas upp i två delar. Av den första delen bör det då framgå att Finansinspektionen får begära information etc. Den andra delen bör ange att Finansinspektionen får förelägga den som inte följer en begäran att göra rättelse. Ett sådant föreläggande ska också kunna förenas med vite. Detta följer annan lagstiftning på området t.ex. 23 kap. 3 § och 25 kap 29 § lagen om värdepappersmarknaden.

Bemyndiganden

I den remitterade promemorian konstateras att vissa överenskommelser som Finansinspektionen ingår inom ramen för ett tillsynskollegium blir internationella överenskommelser och att ett förordnande för Finansinspektionen att ingå sådana bör ges i en förordning eller i ett beslut av regeringen i enskilda fall.

Även Riksbanken kan komma att ingå i olika tillsynskollegier. Det vore därför värdefullt med en beskrivning av under vilka förutsättningar Riksbanken kan träffa sådana överenskommelser som förutsätts i förordningen.

Sekretess m.m.

I förordningens artikel 83 och 84 finns bestämmelser som avser tystnadsplikt och utbyte av information. Det framgår dock inte av den remitterade promemorian hur dessa förordningsbestämmelser generellt förhåller sig till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) utan beskrivningen fokuserar enbart på Finansinspektionens möjlighet att lämna ut uppgifter till *utländska* myndigheter och ta emot information.

Enligt förordningen kan emellertid även andra myndigheter, t.ex. Riksbanken, komma att ta emot information för vilken det enligt förordningen ska gälla tystnadsplikt. Riksbanken föreslår därför att det klargörs med stöd av vilka bestämmelser Riksbanken – liksom andra som kan beröras – får lämna information till svenska och utländska myndigheter (se t.ex. prop. 2011/12:70 s. 76) och med stöd av vilken eller vilka bestämmelser information som Riksbanken m.fl. kan uppfylla den tystnadsplikt som anges i förordningen.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Mattias Persson efter föredragning av Johanna Stenkula von Rosen och Eva Forssell.

Mattias Persson

Johanna Stenkula von Rosen